

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Žiškové a soudců JUDr. Lenky Kaniové, JUDr. Zdeňka Kühna, Mgr. Daniely Zemanové a Mgr. Radovana Havelce v právní věci žalobce: **nezl. S. Š.**, zastoupen zákonným zástupcem A. S., zastoupen JUDr. Radanou Pekárkovou, advokátkou se sídlem Hlinky 142a, Brno, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 25. 4. 2008, čj. OAM-205/VL-01-ZA07-2008, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 11. 9. 2008, čj. 56 Az 69/2008 - 41,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Ustanovené zástupkyni žalobců JUDr. Radaně Pekárkové **se přiznává** odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů ve výši 5712 Kč, která je splatná do 60 dnů od právní moci tohoto usnesení z účtu Nejvyššího správního soudu.

O d ů v o d n ě n í :

Krajský soud napadeným rozsudkem zamítl žalobu, kterou se žalobce (dále jen „stěžovatel“) domáhal přezkoumání výše uvedeného rozhodnutí žalovaného. Tímto rozhodnutím bylo rozhodnuto o žádosti stěžovatele o udělení mezinárodní ochrany tak, že mu nebyla udělena mezinárodní ochrana dle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (zákon o azylu).

Stěžovatel v kasační stížnosti doplněné podáním ze dne 3. 12. 2008 uvádí, že ji podává z důvodů dle § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s. Domnívá se, že soud nesprávně posoudil právní otázku pronásledování ve smyslu § 2 odst. 5 zákona o azylu a důvodů pro udělení azylu ve smyslu § 12 písm. a) a b) zákona o azylu. Dále namítá, že skutková podstata, z níž žalovaný vycházel, nemá oporu ve spise, je s ním v rozporu a při jejím zjišťování porušil žalovaný procesní předpisy. V doplnění kasační stížnosti uvádí, že soud nesprávně posoudil otázku hrozby vážné újmy, která stěžovateli hrozí návratem do země původu, kde bude jeho žádost a žádost rodičů o mezinárodní ochranu posuzována jako zločin proti základům ústavního zřízení a bezpečnosti státu. V důsledku toho může taktéž dojít k násilnému odloučení nezletilého stěžovatele od rodiny. Soud se touto námitkou

vůbec nezabýval. Dále namítá, že závěr žalovaného, že stěžovateli nehrozí v případě návratu do země původu žádná újma, nemá dostatečnou oporu ve spise. Taktéž závěr, že stěžovateli v případě návratu nehrozí odloučení od rodiny, nemá oporu ve spise. Soud se nezabýval vadou správního řízení, kterou byl stěžovatel zkrácen na svém právu seznámit se s podklady rozhodnutí a navrhnout jejich doplnění, když při ústním jednání neprovedl důkaz čtením stížnosti ze dne 28. 4. 2008, neprovedl ohledně této skutečnosti výslech zákonného zástupce stěžovatele. Ze správního ani soudního rozhodnutí nevyplývá, že by byla aplikována Úmluva o právech dítěte, která stanoví požadavek zajištění zdravého fyzického i duševního vývoje dítěte.

Stěžovatel dále předložil soudu spolu s kasační stížností následující dokumenty: výzvu JUDr. Šubrtové, soudkyni Krajského soudu v Hradci Králové; překlad článku z Kazakhstan Today nazvaný *KNB RK připravuje novelizaci zákona „O boji s terorizmem“ – zástupce vedoucího štábu ATC KNB RK*; doplnění k pohovoru blíže neurčeného žadatele o azyl nazvané *Věc udělení azylu v České republice*; text S. Ismailova ohledně náboženství ve veřejném a politickém životě Kazachstánu, včetně komentáře ke kazašskému zákonu o brojení proti extremismu; text Alma Ikarova o postavení neregistrovaných náboženských skupin; článek Igora Rotara s názvem *Kazachstán: Nezaregistrované protestanty pokutují za bohoslužbu*; text Lva Guzikova o soudním procesu s Andrejem Šymkentem; text Aschata Kajrullina nazvaný *Domovní prohlídka u leadera wahhabitské komunity*; článek Azamata Majtanova z Gorodskoj park ze dne 18. 4. 2002 s titulkem *V Akkistau opilí policisté zbili duchovní kněze mešity*. Nejvyšší správní soud neprovedl důkaz výše uvedenými dokumenty, neboť jejich obsah nemohl nikterak přispět k objasnění věci. Dokumenty byly vypracovány osobami, jejichž totožnost není soudu známa, rovněž není znám účel jejich zpracování. Jelikož nebyly doloženy dokumenty v originálním znění a formátu, pouze jakési překlady, z nichž některé nejsou opatřeny ani razítkem tlumočníka, nelze ověřit jejich původ a pravost. V neposlední řadě pak tyto dokumenty neobsahují žádné informace ve vztahu k tvrzením stěžovatele – umísťování osob do psychiatrických léčeben, věznění muslimů, zbavování rodičovských práv, stíhání osob, které požádali v zahraničí o azyl. Dokumenty se týkají výlučně boje vlády proti náboženskému extremismu.

Nejvyšší správní soud předně odkazuje na rozsudek rozšířeného senátu NSS ze dne 20. 12. 2005, čj. 2 Azs 92/2005 - 58, č. 488/2005 Sb. NSS (všechna zde citovaná rozhodnutí NSS jsou přístupná na www.nssoud.cz). V něm se zdejší soud vyjádřil k požadavkům na formulaci žalobních bodů (analogicky též na formulaci námitek uplatněných v kasační stížnosti), přičemž uvedl, že „žalobce je povinen vylíčit, jakých konkrétních nezákonných kroků, postupů, úkonů, úvah, hodnocení či závěrů se měl správní orgán vůči němu dopustit v procesu vydání napadeného rozhodnutí či přímo rozhodnutím samotným, a rovněž je povinen ozřejmit svůj právní náhled na to, proč se má jednat o nezákonnosti. Právní náhled na věc se přitom nemůže spokojit toliko s obecnými odkazy na určitá ustanovení zákona bez souvislosti se skutkovými výtkami. Pokud žalobce odkazuje na okolnosti, jež jsou popsány či jinak zachyceny ve správním či soudním spise, nemůže se jednat o pouhý obecný, typový odkaz na spis či jeho část, nýbrž o odkaz na konkrétní skutkové děje či okolnosti ve spisu zachycené, a to tak, aby byly zřetelně odlišitelné od jiných skutkových dějů či okolností obdobné povahy a aby bylo patrné, jaké aspekty těchto dějů či okolností považuje žalobce za základ jím tvrzené nezákonnosti.“ Nejvyšší správní soud se tak nemůže zabývat „námitkami“ stěžovatele, že krajský soud nesprávně posoudil právní otázku pronásledování a důvodů pro udělení

azyly [§ 2 odst. 5 a § 12 písm. a) a b) zákona o azylu]. Stěžovatel totiž neuvedl tuto vznesenou výtku do kontextu s žádným skutkovým tvrzením. Nejedná se tedy o řádně formulovanou kasační námitku.

Nejvyšší správní soud nemůže dle § 104 odst. 4 s. ř. s. přihlídnout ani k námitce, dle níž ze správního rozhodnutí nevyplývá, že byla aplikována Úmluva o právech dítěte. Jedná se o nový důvod kasační stížnosti, který mohl stěžovatel uplatnit již v žalobě, avšak neučinil tak.

Vzhledem k okolnosti, že v dané věci se jedná o kasační stížnost ve věci mezinárodní ochrany (dříve ve věci azylu), Nejvyšší správní soud se ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s. dále zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být kasační stížnost podle citovaného ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná.

Pro vlastní vymezení institutu nepřijatelnosti a jeho dopadů do soudního řízení správního Nejvyšší správní soud odkazuje na své usnesení ze dne 26. 4. 2006, čj. 1 Azs 13/2006 - 39, publikované pod č. 933/2006 Sb. NSS. Podle tohoto usnesení je podstatným přesahem vlastních zájmů stěžovatele jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce pro Nejvyšší správní soud též nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. Přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu.

Námitka, že stěžovateli a jeho rodičům hrozí v případě návratu do země původu nebezpečí, neboť kvůli požádání o mezinárodní ochranu v ČR budou souzeni za zločin proti základům ústavního zřízení a bezpečnosti státu, míří proti správnosti žalovaným zjištěného skutkového stavu. Jedná se o námitku dle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s., tedy že zjištěná skutková podstata nemá oporu ve spise. Nejvyšší správní soud již v rozsudku ze dne 12. 1. 2005, čj. 4 Azs 300/2004 - 36, uvedl, že *„skutková podstata je se spisy v rozporu, pokud skutkový materiál, jinak dostačující k učinění správného skutkového závěru, vedl k jiným skutkovým závěrům, než jaký učinil rozhodující orgán. Skutková podstata dále nemá oporu ve spisech, chybí-li ve spisech skutkový materiál pro skutkový závěr učiněný rozhodujícím orgánem, přičemž tento materiál je nedostačující k učinění správného skutkového závěru.“* Soud ověřil, že součástí správního spisu je zpráva Ministerstva zahraničí Spojených států amerických o dodržování lidských práv za rok 2006, v níž je uvedeno, že zákon zaručuje právo emigrovat a právo vrátit se do vlasti. Vláda tato práva v praxi obecně respektovala (č. l. 59). Tyto závěry potvrzuje i informace MZV ze dne 25. 5. 2007, čj. 117038/2007-LP (č. l. 74). Závěr žalovaného, že stěžovateli nehrozí v zemi původu žádná újma z důvodu, že požádal v ČR o mezinárodní ochranu, má ve spise oporu.

Stěžovatel argumentuje tím, že by mohl být trestně stíhán kvůli tomu, že požádal o mezinárodní ochranu, a to z důvodu spáchání zločinu proti základům ústavního zřízení a bezpečnosti státu. Výňatek textu kazašského zákona (čl. 165 Vlastizrada, čl. 164 Vyvolání sociální, nacionální, rodové, rasové nebo náboženské nenávisti, čl. 318 Útok na čest a důstojnost prezidenta republiky Kazachstán nebo maření jeho činnosti) je založen na č. l. 28 správního spisu. Soud podotýká, že žádné z citovaných ustanovení neumožňuje

trestněprávně postihnout jednání spočívající v podání žádosti o mezinárodní ochranu v cizí zemi. Žalovaný zcela správně zhodnotil tento důkaz tak, že jeho obsah nedokládá žádné skutečnosti, které by přispívaly k podpoře důvodů, pro něž stěžovatel žádá o mezinárodní ochranu (s. 3 rozhodnutí žalovaného). Žalovaný tak nezatížil správní řízení žádnou vadou.

Taktéž námitku, že závěr žalovaného, dle něhož nehrozí stěžovateli po návratu do země odloučení od rodičů a umístění do dětského domova, není dostatečně podložen, lze podřadit pod důvod kasační stížnosti dle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. Stěžovatel zejména nesouhlasí s tvrzením žalovaného, že se jedná o neopodstatněné domněnky. Stěžovatel přitom předložil výňatek zákona, dle něhož mohou být rodiče stěžovatele trestně stíháni, jelikož požádali o mezinárodní ochranu. Obava tedy minimálně měla reálný podklad v podobě tohoto kazašského zákona. K obsahu části kazašského zákona, na jehož základě by údajně mohli být rodiče stěžovatele stíháni, se Nejvyšší správní soud vyjádřil již výše. Z rozhodnutí žalovaného vyplývá, že při posuzování hrozby odloučení stěžovatele od rodičů vycházel především z rozhodnutí o neudělení mezinárodní ochrany rodičům stěžovatele. Žalovaný v těchto rozhodnutích dospěl k závěru, že nejsou dány důvody pro přiznání mezinárodní ochrany rodičům stěžovatele. Kasační stížnosti rodičů a staršího bratra stěžovatele byly zdejším soudem odmítnuty pro nepřijatelnost (usnesení ze dne 28. 1. 2009, čj. 1 Azs 103/2008 - 74 a 1 Azs 111/2008 - 80). Oporu ve spise má taktéž závěr žalovaného, že stěžovatel nebyl schopen podpořit svoje tvrzení, že po návratu do země původu bude otec z důvodu svého náboženského vyznání uvězněn, matka umístěna do psychiatrické léčebny, a stěžovatel tak odloučen od svých rodičů, žádným konkrétním případem, o němž by věděl (viz protokol o pohovoru k žádosti, č. l. 13). Součástí spisu je navíc i zpráva o dodržování lidských práv za rok 2006, z níž rovněž nevyplývá, že by docházelo ke stěžovatelem uváděným případům. Nejvyšší správní soud dává žalovanému za těchto okolností plně zapravdu, že tvrzení stěžovatele je ničím nepodloženou domněnkou, spekulací. I tento závěr žalovaného má oporu ve spise (viz např. rozsudek NSS ze dne 12. 1. 2005, čj. 4 Azs 300/2004 - 36).

Důvodem kasační stížnosti dle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. je rovněž námitka stěžovatele, že správní soud zatížil své řízení vadou, která spočívá v tom, že žalovaný neumožnil zákonnému zástupci stěžovatele seznámit se s podklady pro rozhodnutí a nevyčkal doložení dokumentů avizovaných zákonným zástupcem stěžovatele. Ze správního spisu vyplývá, že stěžovatel předložil dne 2. 4. 2008 žalovanému několik dokumentů, které byly následně založeny do spisu. Jak vyplývá z rozhodnutí, žalovaný provedl důkaz těmito dokumenty. Dne 18. 4. 2008 byl zákonný zástupce předvolán k seznámení s podklady na den 22. 4. 2008 (č. l. 42 správního spisu). Z protokolu o seznámení s podklady (č. l. 45), stejně jako úředního záznamu (č. l. 44 správního spisu) vyplývá, že zákonnému zástupci stěžovatele byly předloženy shromážděné podklady a byla mu dána možnost, aby se s nimi seznámil a vyjádřil se k nim, a to v přítomnosti tlumočníka. Vyjádření zákonného zástupce stěžovatele je zachyceno v protokolu i úředním záznamu. Stěžovatel neavizoval doložení jakýchkoliv dalších podkladů. Nejvyšší správní soud je toho názoru, že žalovaný se nedopustil žádné procesní vady. Umožnil zákonnému zástupci stěžovatele, aby se seznámil s podklady k rozhodnutí a vyjádřil se k nim. Zákonný zástupce stěžovatele nenavrhoval doplnění dokazování. Žalovaný tedy postupoval plně v souladu s § 36 odst. 3 správního řádu.

Stěžovatel dále namítá vadu řízení před krajským soudem, tedy důvod dle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. Soud totiž neprovedl výslech otce stěžovatele k incidentu ze dne 22. 4. 2008, taktéž neprovedl důkaz stížností otce stěžovatele ze dne 28. 4. 2008. Nejvyšší správní soud z protokolu o jednání ověřil, že soud provedl důkaz správním spisem tak, že konstatoval jeho podstatný obsah (č. l. 38 soudního spisu). Dále je v protokolu výslovně uvedeno, že soud četl protokol ze dne 22. 4. 2008 o seznámení s podklady rozhodnutí a úřední záznam z téhož dne popisující průběh tohoto úkonu. V protokolu je rovněž zaznamenáno, že zástupce stěžovatele neměl žádné připomínky ke sdělenému obsahu správního spisu, ani neučinil žádný návrh na doplnění dokazování (č. l. 39 soudního spisu). Jak dále vyplývá ze spisového přehledu ke správnímu spisu (č. l. 107 - 108 správního spisu), byla stížnost otce stěžovatele ze dne 28. 4. 2008, stejně jako vyjádření zaměstnankyně žalovaného a tlumočníka, spolu s odpovědí žalovaného na stížnost založena do správního spisu dne 20. 5. 2008 na č. l. 100 - 106. Stalo se tak tedy ještě před předložením správního spisu krajskému soudu. Tyto dokumenty jsou součástí správního spisu i nyní. Jestliže tedy krajský soud provedl důkaz správním spisem, což jednoznačně vyplývá z protokolu o jednání, provedl důkaz i dokumenty obsaženými ve spise. Ve stížnosti otce stěžovatele je obsaženo jeho stanovisko k incidentu, ke kterému došlo dne 22. 4. 2008. Zákonný zástupce stěžovatele nadto sám při jednání před krajským soudem zopakoval své výhrady vůči postupu žalovaného při seznamování s podklady rozhodnutí (č. l. 38 soudního spisu). Nebylo tedy důvodu, proč by měl krajský soud provést výslech zákonného zástupce stěžovatele, který dostal při jednání dostatečný prostor k přednesu svých výhrad vůči průběhu správního řízení, čehož také plně využil. Právní zástupce stěžovatele nenavrhoval provedení žádných dalších důkazních prostředků. Krajský soud nezatížil své řízení vadou, která by měla vliv na zákonnost rozhodnutí (srov. rozsudek NSS ze dne 22. 4. 2004, čj. 4 Azs 71/2004 - 58).

Důvodem kasační stížnosti dle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. je i námitka, že se soud vůbec nezabýval tvrzením stěžovatele, že mu hrozí odloučení od rodičů a umístění do dětského domova. Z konstantní judikatury NSS plyne, že rozhodnutí krajského soudu je nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů tehdy, pokud se soud nevypořádal s řádně uplatněným žalobním bodem (viz např. rozsudky ze dne 1. 6. 2005, čj. 2 Azs 391/2004 - 62, ze dne 8. 4. 2004, sp. zn. 4 Azs 27/2004). To však není tento případ, neboť soud na straně 5 a 6 svého rozsudku uvádí, že obava z odloučení stěžovatele od rodičů a umístění do dětského domova je neopodstatněná. Dle krajského soudu vyslovoval zákonný zástupce stěžovatele ve správním řízení v tomto směru jen neopodstatněné domněnky, žádný konkrétní případ neznal. Z podkladů opatřených žalovaným ani předložených zákonným zástupcem stěžovatele nevyplynulo, že by docházelo k odebrání dětí rodičům a jejich umístění do dětského domova v souvislosti s náboženským vyznáním rodičů nebo jejich žádostí o mezinárodní ochranu. Krajský soud se s tímto žalobním bodem řádně vypořádal, a jeho rozhodnutí tak není nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů.

Za těchto okolností Nejvyšší správní soud konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, neboť ustálená a vnitřně jednotná judikatura poskytuje odpověď na posuzované námitky; krajský soud rozhodl plně v souladu s touto judikaturou. S ohledem na výše uvedené shledal Nejvyšší správní soud kasační stížnost nepřijatelnou, a proto ji podle ustanovení § 104a s. ř. s. odmítl.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 3 ve spojení s § 120 s. ř. s., podle nichž žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, pokud byla kasační stížnost odmítnuta.

Stěžovateli byla ustanovena pro řízení o kasační stížnosti advokátka JUDr. Radana Pekárková. Jí zdejší soud přiznal podle § 35 odst. 8 s. ř. s. s ohledem na ustanovení § 7 ve spojení s § 9 odst. 3 písm. f) vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátního tarifu, ve znění účinném k datu provedení úkonu, odměnu ve výši 2 x 2100 Kč za dva úkony právní služby spočívající v převzetí právního zastoupení a doplnění kasační stížnosti podle ustanovení § 11 odst. 1 písm. b) a d) advokátního tarifu, společně s režijním paušálem ve výši 2 x 300 Kč podle § 13 odst. 3 téže vyhlášky. Protože je ustanovená advokátka plátcem daně z přidané hodnoty, zvyšuje se tento nárok vůči státu o částku odpovídající dani, kterou je povinna z odměny za zastupování a z náhrad hotových výdajů odvést podle zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů, na celkovou částku 5712 Kč.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 29. dubna 2009

Žiškova

JUDr. Marie
předsedkyně senátu